

— geboren te Kortrijk op 27-12-1958
 — studeerde af aan de Kon. Academie voor Schone Kunsten te Gent (1981)
 — deelneming aan groepstentoonstellingen te Bielefeld (BRD) en te Bissegem (Galerij Zwingelkot: *De Vrouw in de Kunst*)
 — maakte een filmdocumentaire over *De Vooruit*, het feestlokaal (Art Nouveau) van de SP te Gent
 — adres: Wevelgemsestraat 111, 8520 Lauwe, België, tel.: 056/41.83.19

Carl de Keyzer

Foto's om zelf in te vullen

HET WERK VAN DE JONGE FOTOGRAAF Carl de Keyzer zag ik voor het eerst bij de eindjurering van de klas fotografie aan de Academie voor Schone Kunsten te Gent: direct opvallend door een eigen gevoeligheid en een eigen formulering. De illustratie bij dit artikel is een selectie uit dit opmerkelijke eindejaarswerk.

Een paar woorden persoonlijke geschiedenis. Na zijn humaniora stelde hij zich voor, wat een vergissing was, veearts te worden en schreef zich voor die studie in aan de Gentse Rijksuniversiteit. Vrij snel constateerde hij zijn vergissing en, op sleeptouw genomen door zijn vriend-fotografiestudent Jan Stragier zwenkte hij af naar de Academie. Fotografie was voor hem geen toevallige keuze, want van zijn 14e jaar af had hij al foto's gemaakt, wat hem alleszins een zekere technische voorsprong gaf als hij aan de Academie zijn nieuwe studie begon. Hij behoort thans ongetwijfeld tot de interessante jonge generatie van fotografen.

Hoewel hij slechts 23 is heeft hij toch al een zekere evolutie doorgemaakt. Hij begon met erg experimentele, in scène gezette, surrealistische prenten, die hij nu *gekke foto's* noemt. Om daarna een wat maatschappijkritische reeks te maken: hij fotografeerde tuinhuisjes (speelgoedarchitectuur) en vroeg dan aan de eigenaars om even voor het huisje te poseren met de foto in de hand: het beeld in het beeld. Een grappige reeks die evenzeer psychologisch als sociologisch boeiend is. Soms onthutsend, nooit onvriendelijk. Met een serie van wat hijzelf *havenimpressies* noemt wordt de overgang genomen naar deze reeks die een formulering is van de *vreemdheid* van de realiteit: er is niet alleen maar wat je ziet; wat het andere is, weten we niet, het is alleen aanwezig als vermoeden en dreiging, als iets dat aangekondigd is. Het is een bijzonder mooie reeks die volledig in één zelfde techniek gemaakt is, namelijk met infrarood film en het 50 mm objectief van de Canon F-1. Het is moeilijk om deze film juist te belichten in functie van het beoogde resultaat, omdat een maximale dieptescherpte wordt nagestreefd, wat een zo klein mogelijke diafragmaopening vergt, zodat er praktisch nog alleen kan worden gefotografeerd bij volle zon. De belichtingstijd is meestal 1/125 s. Al deze zorgvuldig gekozen technische elementen samen: licht, scherptediepte (kleine diafragma's), de niet orthochromatische zwartwit weergave door de IR-film plus de overstra-

ling van de lichte partijen, gecombineerd met korrel en een zachte onscherpte bepalen het materiële uitzicht van deze foto's.

In verband met de vormgeving is het verder kenschetsend hoezeer de compositie van deze foto's sterk sluitend is, erg persoonlijk en meestal afwijkend van de conventionele schema's. Het zou boeiend zijn nader te onderzoeken in welke mate de stereotype lineaire schema's (gulden snede, sterke punten, invoerende lijnen, diagonalen et caetera, et caetera) verlaten worden en vervangen door het uitgebalanceerde (picturale) invoeren van lichte en grijze partijen op overwegend donkere fonds (een effect van de IR-film) die het oppervlakformaat van de prent aangeven.

Deze foto's hebben enkele gemeenschappelijke kenmerken die gelden voor alle prenten, maar niet telkens in even belangrijke mate. Zeer belangrijk schijnt me de voortdurende aanwezigheid van verwijzingen naar de natuur vanuit de technische wereld waarin we leven. De tegenstelling is niet zozeer natuur versus cultuur dan wel deze argeloze, kwetsbare, eeuwige schoonheid versus een moderne technische *lelijkheid* (met mensen) die weliswaar een eigen, maar alleszins volstrekt andere *schoonheid* heeft. Spanning tussen het zeer zachte (witte surrealiserende wolkes, het transparante, wuivende gras en gebladerte) en het harde (industriële, geometrische vormen van autokoetswerken, architectuur,

metalen stoelen). De wijze waarop in deze context menselijke aanwezigheid wordt aangegeven is zeer karakteristiek: nooit een echt herkenbaar persoon in beeld, wel bijna altijd de suggestie van *mensen*, een anoniem *iemand*, een vreemde in het landschap. Zijn aanwezigheid wordt gesignaleerd, maar hij hoort hier niet thuis. De afgekeerde, onpersoonlijke menselijke figuren in deze fotografie zijn niet alleen formulering van onherbergzaamheid maar gelijktijdig ook van schuchterheid, ingekeerdheid, van de troosten-de vorm van eenzaamheid (het volstrekt tegenovergestelde van verlatenheid). De *vreemdheid* van deze wereld-1981 is geen aanleiding tot wanhoop, pathetiek, omdat er de geborgenheid is van iedereen in zichzelf, de beveiliging van de eigen huid.

Er is wel een sfeer van dreiging, er gaat iets gebeuren, ook als de man nog slaapt in het gras, de duiven vliegen op, het boompje is gewelddadig vastgebonden aan de veel dikkere paal, de jonge vrouw keert zich af, de man vertrekt: zijn auto staat al klaar. Wat gaat er gebeuren? De foto's spelen zich eigenlijk niet af in het *hic et nunc*, maar in het afwachten. Van onheil? De technische verwerking van de prenten onderstreept die sfeer met een wat verschrikt zwartwit-contrast. Het dramatiserende effect.

Dat wordt in evenwicht gehouden door een subtiel gevoel voor humor dat opgevangen is in de compositie: de

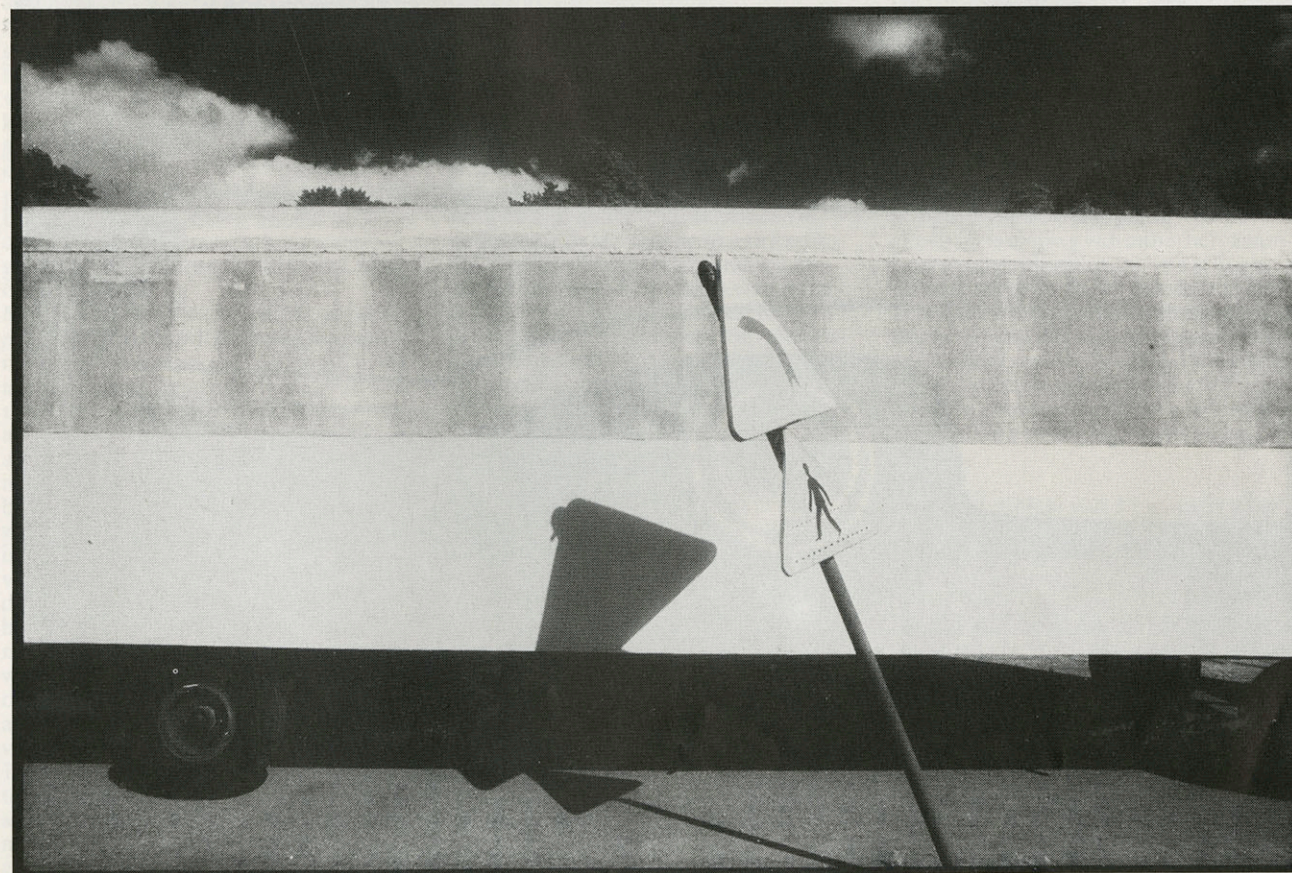
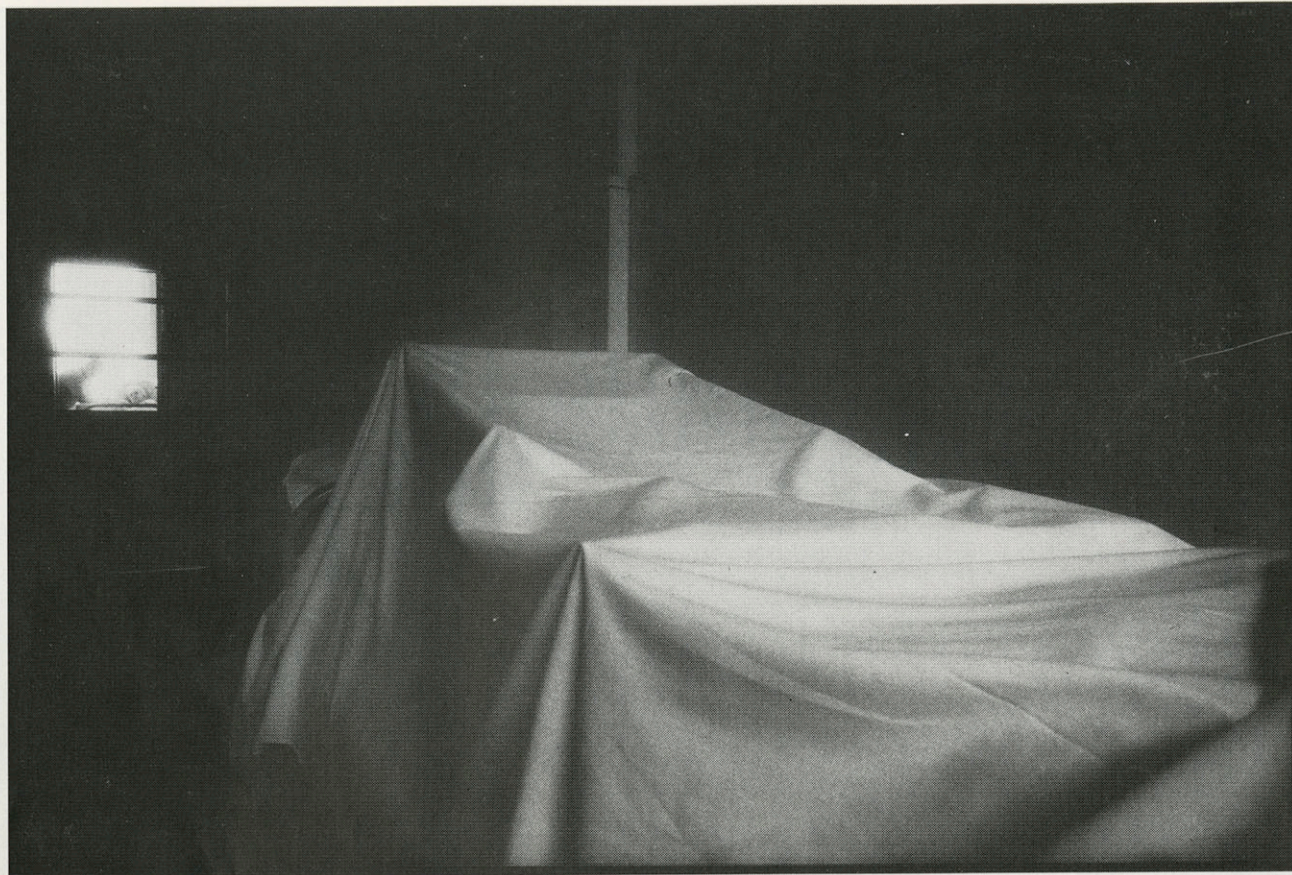

Foto - 1 - januari 1982

Foto - 1 - januari 1982

naakt-sculptuur die uit de rechthoek van de foto stapt met het beeldrijm van het bolle verlichtingselement. (Het streepje wolk is erbij als een glimlachje). Of de slapende man in het enorme landschap, die helemaal onderaan in de pagina wordt gelegd. De vreemde schaduw met een vensteruitsnijding (een paneel van een circustent), De Ezel en De Voorbijganger, de monumentale jardinière waarop het hotelgebouw uit de vorige eeuw verschijnt. Altijd een plastische, niet-literaire humor die *heel-even* is, onderhuids, *sans en avoir l'air*.

Een kunst die Carl De Keyzer in voortreffelijke mate verstaat is deze van de weglating waardoor er een spanning ontstaat tussen wat wil uitgesproken worden en altijd onuitsprekelijk blijft. In deze polariteit springt de vlamboog over van de poëzie, de mededeling van *ce qui restera toujours ineffable* (P. de la Tour du Pin). *Mededeling* in de zin van mede opnemen in een existentiële ervaring. Dus, inderdaad, authentieke kunst in de traditionele betekenis, maar wel vanuit een hedentijds levensgevoel waarin de vrees leeft dat iets kostbaars verloren kan gaan: de warmte en de esthetische zorgeloosheid van het natuurlijke leven. Deze vrees wordt reeds ondergaan in een sfeer van vervreemding die dicht staat bij de vreemdheid van het decor waarvoor *we onze activiteiten ontplooiën*. De foto's van Carl De Keyzer hebben een grote poëtische spankracht, ze zijn invulbaar door de kijker. Ze hebben herkenbaarheid, authenticiteit en juistheid van formulering die de intieme aandacht van de kijker met een sterke capilariteit aantrekken. Het is werk dat om directe participatie vraagt zonder de agressiviteit, de gewelddadigheid die vele conceptuele kunst op de toeschouwer uitoefent. Ze is heel mooi, gemaakt met een groot respect voor het ambacht, actueel en perfect in de trend naar een kunst die zich uitsprekt, denkend aan gisteren en bevreesd voor morgen, met respect voor de discipline, het vak, het werk. En wij kijken maar, wij kijken.

KAREL VAN DEUREN

Carl de Keyzer over CDK

De werkelijkheid in mijn foto's is een werkelijkheid die, hoewel ze irreëel en niet alledaags overkomt, toch latent aanwezig is. Ik probeer een wereld te scheppen uit een bestaande wereld door middel van fotografie; ik probeer dus een persoonlijke visie te tonen op wat rondom mij gebeurt en te zien valt. De onderwerpen variëren van documentair tot abstract en de interpretatie kan poëtisch genoemd worden. Een persoonlijke visie laat zich immers niet beperken door de keuze van een onderwerp. De foto's die het sterkst die visie benaderen vormen automatisch een geheel en kunnen, hoewel ze uit verschillende onderwerpen bestaan, toch een reeks vormen. Deze reeks is een selectie uit ervaringen van het afgelopen jaar.